

ISVU: 147271
srijedom od 13:15
seminar 004

Mudrosna literatura u Bibliji

ECTS 3, izborni kolegij iz RZ

amdg.ffrz.hr → nastava → FFRZ

Pavlovski spisi

□ **Povezani s Pavlom (usp. Psalam Davidov, Mudrost Salomonova)**

■ **Ef**

■ **Kol**

■ **2 Sol**

■ **1 Tim i 2 Tim**

■ **Tit**

■ **Hebr**

Poslanica Efežanima

Oprema pisma

- Pošiljatelj (tko?) (1,1)
 - **Pavao, apostol**
 - Po volji Božjoj
 - **Poslužitelj (đakon 3,7) Evandjelja (6)**
 - **Poslanik (6,20) Evandjelja (19)**
 - **Uhićen (uznik) 3,1; 4,1**
 - **u lancima (lisičinama) 6,20**
 - Uz pismo (6,21)
 - **Tihik**
-

Oprema pisma

- **Primatelji (kome?) 1,1**
 - **Sveti (1,1.15; 4,12; 5,3; 6,18)**
 - **Prije mrtvi u grijehu (2,1)**
 - **Milošću spašeni (5.8)**
 - **Ne po djelima**
 - **Iz tame (5,8.11) u svjetlost (5,8.9)**
-

Izrael i pogani – narodi

- Uvodni hvalospjev
 - **Mi: Bog je nas blagoslovio (3-12)**
 - **Izabrao (4)**
 - **Predodredio (5.11)**
 - **Postavili smo nadu u Krista (12)**
 - **Vi: čuli ste Evandjelje (13-18)**
 - **Vaša vjera (15)**
 - **Blizu ⇔ daleko**
 - **Cilj: spoznaja Boga**
-

Apostolova pouka

- **Molim vas (sokolim, bodrim) 4,1.17; 5,1; 6,11.18**
 - **Da hodate dostojno poziva (4,1)**
 - **Da ne hodate kao narodi (17)**
 - **Hodajte u ljubavi (5,1)**
 - **Kao što je Krist ljubio vas**
 - **Obucite opremu Božju 6,11: opasač, oklop, obuća, štit, kaciga, mač**
 - **Molite**
-

Obitelj

- **Podložni jedni drugima (5,21)**
 - **Nalog ženama (5,22-24): podložnost**
 - **Muževima (25-33): ljubav**
 - **Djeci (6,1-3): posluš**
 - **Očevima (6,4): ne ogorčujte**
 - **Robovima (6,5) – robovi Kristu**
 - **Gospodarima (6,9) – Gospodar na nebesima**
-

Biblijski temelji

- **Savršen čovjek (4,13) – usp. Post 1,28**
 - **Ne svjedoči lažno (4,25)**
 - **Ne ukradi (4,27)**
 - **Strah Božji → strah Kristov (5,21)**
 - **Ostaviti oca i majku, prionuti uza ženu (Post 2,24) – otajstvo Kristovo (Ef 5,25)**
 - **Poštuj oca i majku (Izl 20,12; Pnz 5,16) – zapovijed djeci (6,2)**
-

Poslanica Kološanima

Uvodni podaci

- **Kolosi (ili Kolose) – grad u Frigiji**
 - **osnivač zajednice Ἐπαφρᾶς 1,7; 4,12;**
 - Flm 23
 - Pavao je još nije pohodio (2,1)
 - **pisana u Rimu 61./63 (?)**
 - slična Ef, ali polemičnija
 - **protiv “požidovljenja”**
 - **Kristova svemirska uloga**
-

Oprema pisma: pošiljatelj

- **Pošiljatelj (tko?) Kol 1,1:**
 - **Pavao, apostol Kristov**
 - Po volji Božjoj
 - Poslužitelj evanđelja (1,23)
 - Okovan (vezan) 4,3, okovi (4,18)
 - **i Timotej (1,1)**
 - Uz poslanicu (4,7.9)
 - **Tihik (7), Onezim (9)**
-

Oprema pisma: primatelj, pozdrav

- **Primatelji (kome?) Kol 1,2:**
 - **Kološani**
 - **Bog vas je izmirio sa sobom (1,22)**
 - **Bili ste mrtvi, Bog vas je oživio s Isusom (2,13)**
 - **Uvodni pozdrav**
 - **Milost i mir (1,2)**
 - **Završni pozdrav (4,10-13.18):**
 - **Marko, Jošua, Epafra, Luka, Dema (10-13)**
 - **Pozdrav, milost (18)**
-

Obitelj

- Pavao daje nalog (Kol 3,18-4,1)
 - kao u Ef 5,22-6,9
 - ženama (3,18)
 - muževima (v19): kao Krist
 - djeci (v20)
 - očevima (v21) – ne ogorčujte
 - robovima (v22) – Kristu služite (24)
 - gospodarima (4,1) – imate Gospodara na nebu
-

Druga poslanica Solunjanima

Uvodni podaci

- ubrzo poslije prve
- protiv pogrešnog tumačenja vremena
- Prije dana Gospodnjeg treba doći
 - otpad od vjere
 - čovjek grijeha – Antikrist
 - dopuna usmene pouke
 - teme iz Isusovih apokaliptičkih govora

Oprema pisma: adresa

- Pošiljatelji (tko?) 1,1
 - **Pavao, Silvan i Timotej**
 - Primatelji (kome?)
 - **Crkva Solunjana (1,1)**
 - **Braća (1,3; 2,13.15; 3,1.6[2x].13.15)**
 - **od Gospodina ljubljena (2,13)**
 - **Od početka odabrana za spasenje (2,14)**
 - Uvodni pozdrav (1,2):
 - **Milost i mir**
 - Završni pozdrav (3,16-18)
 - **Mir (16), pozdrav (17), milost (18)**
-

Nevolje Solunjana

- **Nevolje koje Solunjani trpe u 2 Sol 1,5**
 - **Najava Suda Božjega**
 - **Oni = mučitelji (6)**
 - **Vječna propast (9)**
 - **Nisu prihvatili ljubav prema istini (2,10)**
 - **Vjeruju laži (11)**
 - **Odlučili se za nepravednost (12)**
-

Zapovijedi

- **Zapovijedamo (3,4.6.10.12)**
 - **Uzdamo se da ćete vršiti (4)**
 - **Ne nasljedujte brata koji živi neuredno (6)**
 - **savjetujte ga kao brata (15)**
 - **Tko ne radi, neka ne jede (10)!**
 - **Neka s mirom rade i hrane se (12)**
-

Prva poslanica Timoteju

Pastoralne – pastirske poslanice

Kako biti dobar pastir?

Oprema: adresa

- **Tko? 1,1**
 - **Pavao, apostol (usp. 2,7)**
 - **Po Božjem nalogu**
 - **Povjereno mu Evandjelje Slave Božje (1,11)**
 - **Postavio ga Krist (12)**
 - ⇔ **hulitelj, progonitelj, nasilnik (13)**
 - **Pomilovan (13.16)**
 - **Propovjednik, učitelj narodâ (2,7)**
 - **Kome ? 1,2.18**
 - **Timoteju; sinu (1,18)**
 - **Kamo (1,3)**
 - **Efez**
-

Oprema: pozdravi

- **Uvodni pozdrav (1,2)**
 - **Milosrđe i mir**
 - **Uvodni hvalospjev do?**
 - **Amen (1,17)**
 - **Završni pozdrav**
 - **Milost s vama!**
-

Zadatak Timoteju

- **Timotej treba zaustaviti opasnosti (1,6.4 usp. 1,18)**
 - **Praznorječje (1,6)**
 - **Bajke za rasprave (4)**
 - **Umišljeni učitelji Zakona (7), brodolom vjere (19) – tko (20)**
 - **Himenej, Aleksandar**
 - **Za koga Zakon? (1,9s)**
 - **Katalog poroka: 14+**
 - **bezakonje, nepokornost, nepobožnost, grešnost, bezbožnost, svetogrđe, ubojstvo oca ili majke, klanje, blud, muškološtvo, trgovina ljudima, prijevara, krivokletstvo**
-

Tko može biti nadglednik?

- **Besprijekoran, oženjen, trijezan, sređen, gostoljubiv, zna poučavati (3,2)**
 - **ne: pijanac, nasilnik, ratoboran, srebroljubac (3)**
 - **Dobar upravitelj svojega doma i odgajatelj svoje djece (4)**
 - **Ne novoobraćenik (6)**
 - **poštovan među nevjernicima (7)**
-

Ustroj zajedice

- **Muškarci (2,8) – molitelji**
 - **Žene (9-12) – urešene dobrim djelima**
 - **Ozbiljne, vjernice (3,11)**
 - **Đakoni (3,8-10) – kao nadglednici**
 - **Starci, mladići (5,1); starice, djevojke (2)**
 - **Udovice (5,4-16)**
 - **Predstojnici (5,17-22)**
 - **Robovi (6,1s)**
-